

Nederland Leest Junior 2020

Instructie voor leesconsulenten po en vmbo

de Bibliotheek
op school

Beste leesconsulent,

November is de maand van Nederland Leest, de grootste leesbevorderingscampagne van de openbare bibliotheek, ontwikkeld door Stichting CPNB. De Bibliotheek *op school* werkt samen met Nederland Leest Junior, de educatieve component voor kinderen en jongeren van 10-14 jaar.

Nederland Leest zet elk jaar een thema centraal. In 2020 is dat: kleine geschiedenis, grote verhalen. De campagne wil Nederland niet alleen aan het lezen zetten maar ook aan het debatteren. Daarmee sluit Nederland Leest aan bij de functie van de openbare bibliotheek als centrum voor ontmoeting en debat. Voor volwassenen is er het geschenkboek *Het zwijgen van Maria Zachea* van Judith Koelemeijer. Dit boek wordt de hele maand november door de bibliotheken uitgedeeld aan leden en niet-leden.

Voor Nederland Leest Junior is het boek *Dwars door de storm* van Martine Letterie en Karlijn Stoffels gekozen. Bibliotheken konden bij de Stichting CPNB een scholenpakket bestellen met 32 exemplaren, een lesbrieven en promotiemateriaal. Het boek wordt - in een speciale editie - in november aan veel kinderen en jongeren uitgedeeld. Een mooi cadeau waarmee alle leerlingen in hetzelfde boek kunnen lezen én met elkaar kunnen praten over het boek en over het thema duurzaamheid. Thuis, in de bibliotheek én op school. Het boek is geschikt voor groep 7 en 8 en voor vmbo 1 en 2 en is ook beschikbaar in de Online Bibliotheek-app.

Met deze instructie helpen wij je om Nederland Leest Junior in te zetten binnen de Bibliotheek *op school*. Deze leescampagne past ook perfect bij deze aanpak waarin vrij lezen, voorlezen en praten over boeken belangrijke werkvormen zijn. Met Nederland Leest Junior lezen leerlingen allemaal in hetzelfde boek en over hetzelfde thema en dat maakt praten over boeken wel heel makkelijk!

Veel succes en leesplezier!

Met vriendelijke groet,
Nederland Leest Junior &
het team van de Bibliotheek *op school*

Nederland Leest Junior 2020

Instructie voor leesconsulenten po en vmbo

de Bibliotheek
op school

Materialen

Dwars door de storm speelt zich af in 1953 in Groningen. Tjakkie wil naar de hbs, maar arbeiderskinderen leren niet door. Toch start ze op school met voorbereidingen voor de hbs. Haar ouders mogen er niets van weten. Jacob is geboren op Ambon en hij woont met zijn familie in het woonoord Finsterwolde. De werelden van Tjakkie en Jacob hadden niet meer kunnen verschillen. Toch delen ze iets heel belangrijks: een droom die lijnrecht tegen die van hun ouders ingaat.

Scholenpakket

Het pakket bevat 32 exemplaren van *Dwars door de storm*, een lesbrieft van CPNB en promotiematerialen. Bibliotheken konden dit scholenpakket tot begin juni bestellen. De pakketten worden bij de bibliotheken afgeleverd. Je zorgt er zelf voor dat het bij de betreffende scholen komt.

Websites

www.nederlandleest.nl/junior

Voor Nederland Leest Junior is educatief materiaal ontwikkeld voor groep 7 en 8 en voor vmbo 1 en 2. De lesbrieven, digi-bordpresentaties en werkbladen zijn op deze website te vinden als download. De lessen zijn geschreven in samenwerking met Het Indisch Herinnering centrum. Het algemene doel is om kinderen naar aanleiding van het boek in gesprek te laten gaan over hun eigen geschiedenis. Er wordt ingezet op onderzoek en gesprek. Het kan individueel, maar ook de geschiedenis van de klas, de stad, het dorp of de wijk is interessant.

In de eerste les worden leerlingen aangezet tot lezen en meer laten ontdekken over het stukje geschiedenis in het boek (Nederlands Indië, woonoorden in Nederland). In de tweede les gaan ze met het boek als uitgangspunt op zoek naar hun eigen geschiedenis, gaan ze collages maken met materialen en gaan daarvoor op zoek in Delpher.nl.

Martine Letterie

Dit is de site van Martine Letterie, met een overzicht van haar boeken en informatie over haarzelf. Ze schrijft veel boeken over geschiedenis en zelfs ook haar eigen familiegeschiedenis zoals in

Oorlog zonder vader. Op haar site vertelt ze in een video over dit boek dat zij baseerde op de jeugdhervormingen van haar vader. Voor haar nieuwste boek *Wij blijven bij elkaar* deed ze onderzoek en hierover vertelt ze ook op haar site.

Karlijn Stoffels

Op haar website vertelt Karlijn Stoffels waarom zij jeugdboeken schrijft en je vindt er een overzicht van haar jeugdboeken.

Suggesties

In deze instructie geven we je een aantal suggesties om Nederland Leest Junior te verbinden aan de Bibliotheek op school.

Lesbrief en werkbladen

Met de lesbrieft en werkbladen op www.nederlandleest.nl/junior kunnen leraren en leesconsulenten in de klas direct aan de slag. Spreek met de leraar af welke onderdelen van de lesbrieft jij voor je rekening zou kunnen nemen. Op leerkrachten.kunstcentraal.nl vind je een lesbrieft over *Dwars door de storm* met aandacht voor de emigratie van de bewoners van de Molukken naar Nederland. In de lesbrieft een korte video over de aankomst van de gezinnen in Nederland waar ze ondergebracht werden in de kazerne in Woerden.

Introductie

Voor leesconsulenten zit de meerwaarde van hun werk vooral in een goede introductie, bijvoorbeeld als je het pakket komt brengen, of een gezellige afsluiting. Gebruik hiervoor bijvoorbeeld de suggesties in de alinea *Aan de slag*. En natuurlijk kun je je deskundigheid laten zien door verschillende werkvormen rond praten over boeken en de boekenkring op je te nemen. Kijk voor handleidingen en instructies in de toolkits (PO en VO) van www.debibliotheekopschool.nl onder Lezen. Ook de brochure *Een kwestie van lezen 12: praten over romanfragmenten* geeft goede tips voor praten over boeken.

Introduceer het thema van Nederland Leest Junior met de [korte video](#) waarin Martine Letterie vertelt waarom zij het schrijven over geschiedenis zo belangrijk vindt.

Introduceer daarna het boek *Dwars door de storm* met deze [video](#). In dit fragment vertellen de twee schrijfsters over hoe het boek tot stand kwam en laten ze beelden zien van Finsterwolde en de Molukken.

Martine en Karlijn reisden naar Ambon voor onderzoek voor dit boek. Op de website van Karlijn vind je [het reisverslag](#).

Sluit de boekintrodactie af met het voorlezen van een fragment uit *Dwars door de storm*. Deel daarna de boeken van het scholenpakket uit. Het boek is ook te lezen in de Online Bibliotheek-app. Wijs de leerlingen op andere boeken over het thema, te leen in de Bibliotheek (*op school*). Zie *Verder lezen* voor titelsuggesties.

Aan de slag

Het thema leent zich uitstekend om met informatievaardigheden aan de gang te gaan. Tijdens Nederland Leest duiken we in onze eigen geschiedenis: de geschiedenis van onze (voor) ouders, van onze stad of ons dorp of de wijk waarin we wonen, maar ook de korte (levens)geschiedenis van de jeugd zelf. Laat leerlingen in groepjes een vraag bedenken passend bij dit thema. Bespreek welke bronnen ze kunnen raadplegen om een antwoord te vinden op hun vraag. Een mooi vertrekpunt is [jeugdbibliotheek.nl](#) waar informatie voor werkstukken en spreekbeurten zijn te vinden. Je vindt er bijvoorbeeld dossiers over Indonesië, vluchtelingen en adoptie met informatie, boeken, filmpjes en verwijzing naar andere bronnen zoals Wikikids of Docukit.

[Canonvannederland.nl](#)

In de canon vind je het venster Indonesië 1945-1949 met informatie, boeken, filmpjes en een vensterles. Leerlingen kunnen ook aan de slag met het maken van een [eigen canon](#), of een canon van de klas over de geschiedenis van dit jaar. Leerlingen kunnen zelf een account aanmaken of gaan aan de slag met een account voor de hele klas.

[Schrijvers van de Ronde Tafel](#)

Maak leerlingen nieuwsgierig naar de Nederlandse auteurs die historische boeken schrijven. Je kunt op de website boeken zoeken op auteur, tijdvak en provincie.

Tentoonstelling

Maak een tentoonstelling in de schoolbibliotheek met boeken van Martine Letterie en Karlijn Stoffels en boeken met het thema's als familiegeschiedenis, Indonesië, emigratie en cultuurverschillen. In de toolkit vind je het speciale logo, de Bibliotheek *op school* doet mee aan Nederland Leest Junior, om bijvoorbeeld uit te printen op A3. Zie *Verder lezen* voor titelsuggesties.

Ouders informeren

Met de poster van Nederland Leest laat je ouders het boek zien dat volwassenen tijdens de campagnemaand kunnen ophalen bij de bibliotheek. Geweldig als leerlingen en hun ouders in de campagnemaand november lezen over hetzelfde thema.

Een prikkelende vraag

Welk dromen heb jij? Waar ben je en wat doe je in 2030?

Moedig leerlingen (en ouders) aan om thuis over de boeken en het thema te praten. Waar gaat het boek over? Wat vind je van het boek? Leerlingen kunnen aan hun ouders vragen of hun ouders (opa en oma) het altijd eens waren met hun keuzes van bijvoorbeeld opleiding, muziek of kleding. En hoe zit het met de keuzes van de leerlingen? Zijn hun ouders het daar altijd mee eens? Tjakkie en Jacob uit *Dwars door de storm* maakten ook keuzes waar hun ouders het niet mee eens waren.

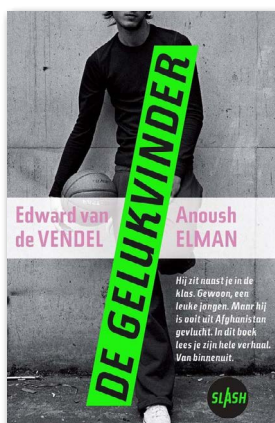
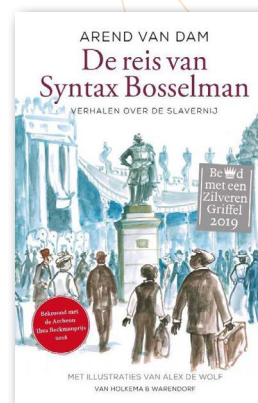
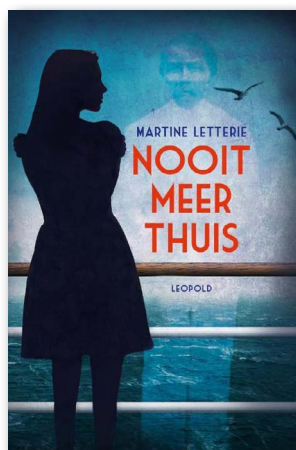
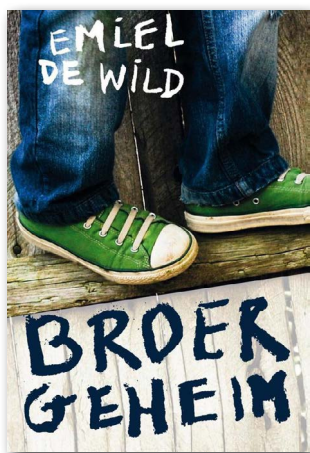
Verder lezen

Hieronder staat een overzicht van titels die aansluiten bij het thema kleine geschiedenis, grote verhalen waarin een familiegeschiedenis van vroeger en nu, centraal staat. Bijzondere gebeurtenissen en geheimen bieden inspiratie voor verhalen. Auteurs halen hun inspiratie ook vaak uit hun eigen familiegeschiedenis. Ook boeken over Indonesie, emigratie en vluchtelingen sluiten bij dit thema aan. Leesboeken maar ook informatieve boeken waarmee vooral jongens over de leesdrempel getrokken kunnen worden. De boeken met * zijn beschikbaar in Online Bibliotheek-app, om te lezen én te luisteren. www.onlinebibliotheek.nl.

Titel		Auteur	7/8	vmbo
Leesboeken				
<i>Challenge*</i>	C	Bon, Annemarie		x
<i>De reis van Syntax Bosselman*</i>	B	Dam, Arend van	x	x
<i>Werken voor de vijand*</i>	B	Dam, Arend van	x	
<i>Dromen van vrijheid*</i>	B	Duin, Lieke van en Truus Huizenga	x	
<i>Spijkerzwijgen*</i>	B	Geest, Simon van der	x	x
<i>Het werkstuk*</i>	B	Geest, Simon van der	x	
<i>Dat stomme boek</i>	C	Fisscher, Tiny		x
<i>De jongen die vliegtuigen jatte</i>	D	Fontenaille, Elise		x
<i>De vlucht van Omid*</i>	B	Geel, Lysette van	x	
<i>De battle</i>	C	Groenteman, Hanneke		x
<i>Alleen beer mocht mee</i>	B	Hollander, Vivian den	x	
<i>Moeder nummer nul*</i>	B	Hof, Marjolijn	x	
<i>Dubbel vermist</i>	C	Jonge, Tanja de		x
<i>De duik</i>	B	Kuyper, Sjoerd	x	
<i>Familiegeheim*</i>	B	Letterie, Martine en Caya Cazemier	x	
<i>Made by Indira*</i>	C	Letterie, Martine en Caya Cazemier		x
<i>Nooit meer thuis*</i>	C	Letterie, Martine		x
<i>Oorlog zonder vader*</i>	B	Letterie, Martine	x	
<i>Wij blijven bij elkaar</i>	C	Letterie, Martine	x	x
<i>Het mysterieuze horloge van Walker & Dawn</i>	C	Morosinotto, Davide		x
<i>De zee kwam door de brievenbus*</i>	B	Noort, Selma	x	
<i>De jongen achter in de klas</i>	B	Rauf Onjali, Q.	x	
<i>Miss Dakloos*</i>	D	Lydia Rood		x
<i>Justins Rivaal*</i>	B	Lydia Rood	x	
<i>De Gelukvinder*</i>	D	Vendel, Edward van de		x
<i>Samen op de vlucht</i>	B	Van Sever, Nadja	x	
<i>Spoorloos op de droomplaneet</i>	B	Velden, Myron van der	x	
<i>Zwarte sneeuw</i>	C	Vlugt, Simone	x	x
<i>Broergeheim*</i>	B	Wild, Emiel de	x	x

Titel	Auteur	7/8	vmbo
Informatief			
<i>Dromen van succes</i>	Barend, Barbara	x	x
<i>Indonesië</i>	Barton, Tristan	x	
<i>Indonesië (Informatie reeks, nr. 287)</i>	Brink, Annemarie van den	x	
<i>Indonesië</i>	Rossi, Saskia	x	x
<i>Gevlucht!</i>	Brundle, Harriet	x	
<i>Vluchtelingen (Informatie reeks)</i>	Crusio, Lonneke	x	
<i>Nederlands-Indië (Informatie reeks, nr. 57)</i>	Hoof, Karin van		x
<i>De oorlog overzee (Uitgelicht)</i>	Hoof, Karin van	x	x
<i>Eenzaam in de oorlog*</i>	Letterie, Martine	x	
<i>Vluchtelingen (Informatie reeks)</i>	Roberts, Ceri	x	
<i>Mijn opa de trekvogel</i>	Ruben, Liesbeth	x	

Partners en organisatie

Stichting SPN | KB | Stichting Lezen | Stichting CPNB

de Bibliotheek op school doet mee aan

